

Werkgroep Gezonde Leefomgeving
Donderdag 22 mei 2025

Concept Agenda

Betreft Werkgroep Gezonde Leefomgeving

Vergaderdatum en -tijd Donderdag 22 mei 2025 van 13.00-14.30 uur

Locatie Online Teams-vergadering

Genodigden Werkgroep gezonde leefomgeving – 5.1.2e (Groningen), 5.1.2e (Groningen), 5.1.2e (Friesland), 5.1.2e (Friesland), 5.1.2e (Drenthe), 5.1.2e (Overijssel), 5.1.2e (Overijssel), 5.1.2e (Gelderland), 5.1.2e (Gelderland), 5.1.2e (Flevoland), 5.1.2e (Flevoland), 5.1.2e (Utrecht), 5.1.2e (Utrecht), 5.1.2e (Voorzitter, Utrecht), 5.1.2e (Noord-Holland), 5.1.2e (Noord-Holland), 5.1.2e (Noord-Holland), 5.1.2e (Noord-Holland), 5.1.2e (Zuid-Holland), 5.1.2e (Zuid-Holland), 5.1.2e (Zuid-Holland), 5.1.2e (Zuid-Holland), 5.1.2e (Zeeland), 5.1.2e (Zeeland), 5.1.2e (Noord-Brabant), 5.1.2e (Noord-Brabant), 5.1.2e (Limburg), 5.1.2e (Limburg), 5.1.2e (IPO), 5.1.2e (IPO).

1. Opening, mededelingen en verslag

- a. (Mondelinge) mededelingen en vaststellen agenda.

Agenda vastgesteld. 5.1.2e geeft aan graag het onderwerp dat de vorige keer niet behandeld werd (gezondheid en ruimte) volgende keer graag te bespreken.

5.1.2e: zeer tevreden over hoe lenW de opmerkingen heeft verwerkt die ik heb gemaakt de vorige keer i.h.k.v. NMP.

- b. Vaststellen verslag 17 april 2025

Verslag vastgesteld. 5.1.2e: bij terugkoppeling over het NMP staat twee keer 2025, volgens mij moet dat 2050 zijn.

2. Besprekpunten

- Bespreken subwerkgroepen

- a. Sub 1 en 3: Positionering Gezonde Leefomgeving (update)

5.1.2e: er zijn subgroepjes gemaakt. Eentje doet de procesmatige voorbereiding, de andere de inhoudelijke voorbereiding. Daar zijn we nu erg druk mee. Vanochtend ook gesproken over of het budgettair haalbaar is. Na het vorige overleg hebben jullie

allemaal een save the date gehad met vragen. We hebben nog niks ontvangen. De vraag is daarom aan iedereen om de vragen in te vullen, en aan 5.1.2e te versturen voor 1 juni, naar het emailadres dat op de save the date staat.

5.1.2e : de gedachte is om een soort ochtend programma te hebben op basis van de vragen die jullie gaan beantwoorden. Plan is om die te analyseren en tegen het eerdere inspiratiedocument aan te houden. Een tweede en derde verhaal zijn verhalen van twee van de koplopers (Utrecht en Noord-Brabant). In het middagprogramma willen we gaan werken met een aantal workshops. O.a. wonen, voedsel, groen in de woon en leefomgeving, het Brabants model over positieve gezondheid, en als laatste welk instrumentarium zouden we beter kunnen benutten vanuit de omgevingswet. Gedachte bij de workshops in de middag is dat je daar als provincies vragen kan stellen en geholpen kan worden hoe je het als provincie kan invullen.

5.1.2e : misschien is het een idee om ook de relatie te leggen naar het lectoraat van 5.1.2e die bij het RIVM werkt en aan de Hoge School Utrecht is verbonden. Mijn gedachte daarbij is dat het inspiratiekader dat we hebben gemaakt goed is, en dat het goed is om het te updaten en te verdiepen. Ik zou hem wel levend willen houden. Langs die lijn zouden er ook studenten bij betrokken kunnen worden, zodat het een soort levend document kan worden.

5.1.2e : studenten van 5.1.2e zijn gericht op stedelijk gebied, wij hebben natuurlijk eigen taak. Is deze groep studenten dan de goede groep?

5.1.2e : Meer in Wageningen?

5.1.2e : bijvoorbeeld.

5.1.2e : ik wil me hier wel voor inzetten. Denk dat het tot inspiratie kan dienen.

5.1.2e : Ik kan mij voorstellen dat we de workshops in de middag gebruiken om onderzoeksvragen te formuleren.

➔ **Actie: kijk naar save the date en beantwoord de vragen.**

b. Sub 2: Inzet VTH-instrumentarium (update)

5.1.2e : stand van zaken vorige keer opdracht weggezet en offertes gekregen. We hebben nu de offerte van Royal Haskoning gegund. Eerste startgesprek gehand om de dingen wat aan te scherpen. Dat gaat nou los. Wat nog fijn is; we hebben een lijstje met literatuur op de sharepoint omgeving die we willen sturen aan RHDHV om daarop voort te gaan en niet in een herhaling van zetten te verzanden. Als jullie dingen kennen die heel relevant zijn voor VTH en de mogelijkheden en onmogelijkheden van VTH om meer of minder te doen op het gebied van GL.

5.1.2e : Zit nu 3 maanden bij provincie Zeeland. Ik heb een VTH achtergrond. Is er nog versterking nodig voor groep 2?

5.1.2e : hoe meer zielen hoe meer vreugd.

5.1.2e : ja de groep is niet zo heel groot, dus graag zou ik zeggen.

5.1.2e : nodig me graag uit!

5.1.2e : we hebben eigenlijk nog een sessie bedacht tot nu toe om wat meer over methodiek etc. te hebben. Is dat iets om wat vanuit jullie werkgroep aardig zou zijn om al wat te vertellen over het onderzoek wat jullie aan het doen zijn?

5.1.2e : volgens mij zit het nu in de planning dat we net over de zomer heen een concept te zien krijgen. Dat zou dan net wel lukken, of net niet.

5.1.2e , neem jij contact met hen op daarover?

5.1.2e : we kunnen er wel een leuke workshop van maken denk ik. Prima om een aantal leuke stellingen te bediscussiëren.

→ **Actie: Als jullie onderzoeken/stukken kennen die heel relevant zijn voor VTH en de mogelijkheden en onmogelijkheden van VTH om meer of minder te doen op het gebied van GL zet het vandaag of morgen ochtend nog op de lijst.**

→ **5.1.2e neemt contact op met subwerkgroep twee over de mogelijkheden voor de conferentie.**

- NMP: stand van zaken
Terugkoppeling uit BAC en BO 22 mei

5.1.2e : BO NMP zou vandaag om 14:00 zijn, maar het is twee uur geleden afgelast omdat de Stas verhinderd is. Bestuurders zijn niet blij. Ambtelijk aangegeven dat dit niet kan, en dat we er vanuit gaan dat het vervolgproces niet verder gaat zonder dat het BO geweest is. Even afwachten en met de koepels overleggen of we hier nog een formele brief over willen sturen.

Los daarvan; onze inzet is erg kritisch. Hoofdpunten: gebrek aan sturing en risico's NMP, positionering t.o.v. andere rijksprogramma's, regie en doorwerking, cumulatie en normopvulling, verdere planning consultatietermijn.

- Voortgang OvV actieagenda en impulsprogramma chemische stoffen: stand van zaken

5.1.2e : Impulsprogramma werktafel voorzorg. Er wordt gewerkt aan een handreiking, met daarin stappen die moeten worden doorlopen om voldoende te motiveren. Begin fase, veel kritiek op geweest. Komt voor de zomer nog een vervolg. Grootste probleem m.i. dat de lat voor omgevingsvergunningen milieu erg hoog blijft. Het is maar de vraag of je genoeg kan doen.

5.1.2e : OVv: in juli 80% versies waar men op kan schieten. IenW wil graag dat deelnemers daarna een A4 aanleveren met een soort position paper, zodat de stas daar rekening mee kan houden. Aangegeven dat dat prima is, maar het niet gaat lukken om alleen in de zomer te doen, moet dan AAC september en BAC begin oktober.

- Voorzorgbeginsel: stand van zaken
Donderdag 8 mei samen met een vertegenwoordiging van de werkgroep ZZS een gedachtewisseling gehad over de te onderzoeken vragen (door 5.1.2e).

Aandachtspunten: samenwerking met Rijksprojecten/financiering project.

Volgende keer als de tafel vanuit impulsprogramma wordt gepland, plannen we een sessie intern ter voorbereiding. Daar kunnen we ook kijken of we hierin nog verder willen met 5.1.2e

- Nationaal Beoordelingskader Geur: stand van zaken

5.1.2e: De laatste versie is klaar. Deze versie is nu toegestuurd aan de VNG en IPO. Laatste hand in de vorm wordt eraan gelegd. Inhoudelijk is het klaar. Dat zal in de loop van juni uitkomen. Maar, er zit dan nog wel een traject aan vast. Het vraagt om implementatie. In de handreiking wordt een standaardwaarde en een grenswaarde aangegeven, die moeten worden opgenomen in het omgevingsplan van gemeenten. Niet iedere gemeente zal klaarstaan om dat te doen. Wij hebben voorzien dat dat best nog wel een traject gaat zijn, daarom willen wij als provincie een traject gaan doen met informatie en advies in een coördinerende rol. Dat is een traject van ongeveer een half jaar. Daarover goed om uit te blijven wisselen.

5.1.2e: geagendeerd voor AAC en BAC mei en juni.

5.1.2e: goed om toe te voegen dat er nog een traject aan vast zit.

5.1.2e: staat in de oplegger volgens mij ook dat er een vervolg is.

5.1.2e: inhoudelijk lijkt de vaststelling mij geen probleem.

- Versterking van de positie van de GGD (toelichting 5.1.2e, VWS, zie bijlage) 14:00

Korte toelichting op het project, waar we staan en bespreken van enkele maatregelen:

1. Wettelijke regeling voor advisering aan provincies
3. Verplichte advisering door GGD bij sommige besluiten Omgevingswet
4. Gemotiveerd afwijken van GGD-adviezen
5. Publicatie GGD-adviezen

5.1.2e geeft toelichting met 5.1.2e, zij werkt normaal bij de GGD Rotterdam.

In het kader van OVV actieprogramma zijn we gaan nadenken hoe we de positie van de GGD kunnen versterken, zodat de kennis van de GGD beter betrokken kan worden bij de besluitvorming. We hebben een aantal mogelijke maatregelen bedacht. Die willen we graag ook bespreken met andere partijen, waaronder de provincies. Ook de gemeenten natuurlijk. Vandaar dat we nu breder aan het kijken zijn en aan het verzamelen. Wat denken jullie hiervan? Helpt het? Zijn bepaalde maatregelen vervelend? Het is nu nog bedoeld als verkenning. De maatregelen die hier zijn genoemd zijn denk ik voor de provincies het meest interessant. Laten we er per maatregel doorheen lopen. Iedereen die daarnaast schriftelijk nog maatregelen wil meegeven, mag rechtstreeks naar mij (5.1.2e @minvws.nl).

Maatregel 1 gaat heel specifiek om provincies. Nu adviseren GGD's in principe aan gemeenten. Idee is om iets te organiseren zodat het permanent kan, dat er een financiële regeling komt dat je de GGD kan inhuren als provincie.

5.1.2e : Wij hebben best een goede relatie met de GGD en werken veel samen. Wat ik merk voor de adviezen van de provincies zelf, daar staat de GGD vaak ver van af. We hebben het voor de omgevingsvisie geprobeerd, maar ik merkte dat ik zelf beter kon invullen wat de omgevingsvisie kon doen dan de GGD. Continu adviesgeven over allerlei programma's heb ik dus twijfels bij.

5.1.2e : Ja ik zit er dubbel in. Heb 15 jaar bij een GGD gewerkt. Vanuit de provincie en GGD toen weet ik dat het heel prettig is om iets af te spreken, bijvoorbeeld in een convenant maar je kan het ook wettelijke regelen. Dat geeft meer handen en voeten. Maar, dat zorgt ook voor juridisering van de adviezen. Ik zie zelf ook heel veel meerwaarde van consulteren. De juridisering vind ik niet zo positief, daardoor verlies je een overleg mogelijkheid. Zo ver is de GGD waarschijnlijk nog lang niet juridisch gezien, en dan moet het ook allemaal sluitend zijn. Wel goed om op een of andere manier te verankeren.

5.1.2e : uit persoonlijke mening; wat ik **5.1.2e** hoor zeggen is regelen dat het kan, en niet zo zeer dat het moet. Dat vind ik ook een lastige. Regelen dat het kan helpt, en dat zou ook meer de mogelijkheid geven om te variëren per provincie afhankelijk van bijvoorbeeld de politieke kleur. In die zin zou ik zelf wel voorstander zijn van wettelijke regeling om het mogelijk te maken. Wij hebben ook goede samenwerking met GGD, maar merken wel dat het gebeuren rond aanbesteding veel gedoe is. Als dat op een andere manier verankerd en geregeld kan worden, vooral facilitair, zou dat behulpzaam zijn. Aandachtspunt is verhouding tot gemeente als standpunt gemeente en provincie ander is.

5.1.2e : Ook persoonlijke mening; eens met wat **5.1.2e** zegt; kan bepaling heeft voordelen. Voor de provincie zie ik het niet zou, maar voor de omgevingsdiensten en de doorontwikkelingen daarvan zie ik hem dan wel, en ook bij de vergunningverlening als het gaat over blootstelling. Omgevingsdiensten ervaren ook een spagaat tussen provincies en gemeenten als opdrachtgever. Ik zie daar wel het voordeel van een derde partij als GGD die daar vanuit een onafhankelijk gezondheidkundig perspectief iets over kan zeggen.

5.1.2e : samenwerking is op praktisch gebied goed te realiseren. Je loopt wel tegen capaciteitsproblemen aan als GGD. Ik denk als provincie kunnen er dubbele belangen spelen. In dat geval is goed dat het advies van de GGD onafhankelijk is op basis van gezondheidkundige inzichten. Je moet goede afspraken maken over de status van een advies. Afweging moet plaatsvinden bij het bevoegd gezag, wie het bevoegd gezag ook is.

5.1.2e , je zit bij GGD in Rijnmondgebied, hoe kijk jij daarnaar?

5.1.2e : ik ben zelf niet zo veel met industrie bezig. We hebben een groot team en kunnen ons specialiseren.

5.1.2e : wij hadden als GGD in 2015 of misschien eerder een convenant met omgevingsdiensten waarin we dit regelden. Dat zou ik zeker ophalen bij GGD'en. Wettelijke verankering moet hoog over, convenant kan nog steeds waardevol zijn. Zeker bij ingewikkelde problematiek.

5.1.2e : Wat mij opvalt, het is mij niet helemaal duidelijk bij welke instrumenten deze oplossingsrichtingen aansluiten. Kan mij voorstellen dat voor bijvoorbeeld omgevingsvisie, programma of verordening een andere aanpak vraagt.

5.1.2e : dank je wel, kan ik mij wat bij voorstellen. Laten we het dan nu over maatregel drie hebben, dat we bij bepaalde instrumenten of besluiten van de OW zeggen dat de GGD verplicht om advies gevraagd moet worden. Hoorde net al een paar mensen die zeiden kunnen is fijn, maar moeten niet.

5.1.2e : ja precies wat je net zei, kan is fijn, moet is lastig. Enige ruimte in de kleur van het college is welkom. Ik las wel in jouw stuk iets van een MER oprekken om daar gezondheid nadrukkelijk en expliciet in mee te nemen, dat zou wat mij betreft een mooie zijn.

5.1.2e : Vraag bij verplicht advies, bedoel je dat we verplicht zijn om te vragen? Of dat het ook moet worden overgenomen?

5.1.2e : nee alleen vragen. Zelfs bij de GGD gelooft niemand erin dat het overgenomen moet worden. De uitkomst hoeft niet altijd het gezondheidsadvies te zijn.

5.1.2e : Ik ga niet herhalen wat net kwam/ Je moet onderscheid maken in meer dingen als omgevingsvisie omgevingsverordening en losse vergunningen. Dan kom je meer op consultatie denk ik. En dan is er ook nog de ruimtelijke ordening maar dat is voornamelijk zeggenschap van de gemeente zelf, dus dat is al wel geregeld denk ik met de mogelijkheid van de GGD om gevraagd en ongevraagd advies te geven aan gemeenten. Zoek wat naar specifieke situaties in plaats van een algemene regel.

5.1.2e : Ik zat ook te denken verplichting, nu vragen we ze ook altijd bij zienswijzen etc. Dus dat kan al. Misschien kan je kijken naar MER adviezen, daarbij nemen wij al heel lang gezondheid mee, maar je ziet dat dit soort dingen vaak sneuvelen. Je zou kunnen kijken of het zin heeft om dit te doen, als er niks wordt gedaan met de adviezen.

5.1.2e : je biedt in de procedures wel andere partijen voeding in hun bezwaar.

5.1.2e : je zou het bij de MER commissie kunnen navragen.

5.1.2e : Ik haak even aan bij de opmerkingen over de MER. Gezondheid is daar een onderdeel van. Er is ook een overleg met MER coördinatoren met provincies en gemeenten, misschien is het handig om daar ook een keer bij aan te sluiten.

5.1.2e : als je die route in wil, benader mij. Dan koppel ik je aan de MER coördinatoren.

5.1.2e : kleine aanvulling; de commissie mer heeft een hele goede positie als het gaat om onafhankelijk advies. Zou je dan iets kunnen met een combinatie van commissie mer en GGD qua onafhankelijk advies.

5.1.2e : soms zitten GGD'ers in de commissie MER. Daar gebeurt dus wel iets mee. Als iemand nou nog heel graag wat willen zeggen over een van de maatregelen waar we het niet over hebben gehad?

5.1.2e : Ik heb nog wel een uitsmijter; ik zag dat jullie gebruik willen maken van gegevens van Omgevingsdiensten. Ik denk dat dat niet nodig is omdat in de doorontwikkeling VTH stelsel een digitale pijler op wordt gezet om kennis beter te ontsluiten, plus de OD's zelf zijn bezig om het beter te doen dan alleen maar op output data. Dus ik denk dat dat al komt.

→ **Actie: als je nog punten wil maken op de conceptnota, stuur ze dan rechtstreeks naar **5.1.2e** (**5.1.2e** @minvws.nl).**

- Terugkoppeling overleggen ketenpartners
- Rondje langs de velden
 - SLA deelnemersbijeenkomst 4 juni | Woerden.
 - Nationale Milieudag 2025, wordt georganiseerd door het VVM-netwerk samen het Nationaal Milieuprogramma. Van ambitie naar actie.
5 juni | 10:00-17:00 | Huis der Provincie | Arnhem
- Rondvraag en sluiting
 - a. Host: provincie Noord-Holland.
 - Datum en tijd:
 - Donderdag 2 oktober van 13.00 - 16.30 uur of
 - Donderdag 9 oktober van 09.30 - 12.00 uur
 - Onderwerpen: beleidsontwikkeling Gezonde Leefomgeving | stapelkaart NHN | hinderbeleid | *extra onderwerp*

5.1.2e : begin deze week een technische toelichting geweest op het onderzoek over geitenhouderijen. Aangegeven dat het rijk wacht op het advies van de gezondheidsraad eind dit jaar. Voor nu nog even stil.

5.1.2e : de meeste provincies hebben nu regels ervoor. Echte uitbreiding kan niet. De omgekeerde is wel heel lastig, woningbouw vlak bij een geitenhouderij.

5.1.2e : de opmerking die ik maakte over gezondheid en ruimte; Noord-Holland wil daar nog wel het een en ander over presenteren. Is dat een idee, om het door te schuiven tot we het samen met NH kunnen oppakken?

5.1.2e : lijkt me een goed idee. Hebben jullie het onderzoek Falen en opstaan gezien? Heeft hier wel mee te maken. Het onderzoek: <https://www.rli.nl/publicaties/2025/advies/falen-en-opstaan>.

5.1.2e : hoe doen we het met de sessie in NH?

5.1.2e : ik stuur zo een datumprikker.
